

SPRÁVA OBCE PRÁVNĚ SPRÁVNĚ

DOPRAVA A OSTATNÍ

4 | 4

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DOPRAVA A OSTATNÍ

V dalších brožurách z této edice naleznete:
Nakládání s obecním majetkem a zákon o obcích
Odpadové hospodářství
Veřejné finance, veřejné zakázky, evidence obyvatel a GDPR

SPRÁVA OBCE PRÁVNĚ SPRÁVNĚ
Nakládání s obecním majetkem a zákon o obcích

Vydalo grafické studio 2123design, s. r. o.
pro Sdružení místních samospráv České republiky, z. s.

Zpracovali: Mgr. Aneta Tomová, Mgr. Iveta Horáková a kolektiv

Autor odpovědí: JUDr. Jakub Blažek

© 2022 2123design, s. r. o., Kubelíkova 759, 503 46 Třebechovice pod Orebem

ISBN 978-80-11-02359-1

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Příručka „SPRÁVA OBCE PRÁVNĚ SPRÁVNĚ“ vznikla v rámci projektu „Vzdělávání zástupců a zaměstnanců obcí I. typu 2018–21“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0010271, který realizuje Sdružení místních samospráv ČR a je financován z OP Zaměstnanost

Kolektiv zpracovatelů:

Mgr. Aneta Tomová

Mgr. Iveta Horáková

Ing. Mgr. Jan Sedláček

Mgr. Dana Kratochvílová

Bc. Marcela Pacholíková

OBSAH

Doprava a ostatní	6
Parkování	8
Parkování v zeleni	9
Vyhrazené parkování	10
Parkování v obytné zóně	11
Oprava cest v extravilánu	12
Oprava vozovky	13
Povinnosti vlastníka pozemku pod přístupovou cestou	14
Vyhrnování sněhu na soukromém pozemku	16
Označení špatně sjízdné komunikace	18
Účelová komunikace – veřejné prostranství	19
Rozhodnutí o zvláštním užívání komunikace	21
Zpomalovací práh	23
Ostatní komunikace v extravilánu obce	24
Pracovní řád	25
Škoda způsobená zaměstnancem	26
Uvolněná funkce	27
Zastupitel a DPP	28

Uzavírání pracovněprávních vztahů	30
Oznámení o majetku	32
Etapizace výstavby v územním plánu	33
Změna územního plánu obce a její úhrada	35
Místní referendum	37
Soused neuklízí svůj pozemek (spadané listí)	38
Sloučení vlastnictví pozemku a stavby	39
Sousedský spor o stromy na hranici pozemku	40
Sousedský spor – obtěžování hlukem	41
Penále a dlužné pojistné na zdravotním pojištění	43
Kontroly VZP	45
Centrální registr oznámení	47
Hlasování v ten samý den, kdy zastupitel rezignoval na svou funkci	48
Pamětní mince	49
Lokální měna I.	49
Lokální měna II.	50

DOPRAVA A OSTATNÍ

Problematika dopravy je upravena v řadě zákonů, kdy mezi nejvýznamnější patří zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen zákon o pozemních komunikacích), včetně vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se zákon o pozemních komunikacích provádí a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, včetně prováděcí vyhlášky č. 294/2015 Sb. Pozemní komunikací se dle § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích rozumí „*dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti*“. Pozemní komunikace jsou pak na základě určujících kritérií členěny do několika kategorií, a to na dálnice, silnice, místní a účelové komunikace.

Do vlastnictví obce spadají dle § 9 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích místní komunikace, které se nacházejí na území obce. Místní komunikací se přitom rozumí „*veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce*“ (§ 6 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích). Ve vztahu k místním komunikacím vykonává obecní úřad též působnost silničního správního úřadu s výjimkou věcí, o kterých rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností. O zařazení pozemní komunikace do kategorie místních komunikací musí být obecním úřadem vydáno správní rozhodnutí.

Vedle místních komunikací může být obec, jakožto právnická osoba, též vlastníkem účelové komunikace. Ta je dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích definována jako „*pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*“. Účelovou komunikací je dle § 7 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích i „*pozemní komunikace v uzavřeném prostoru nebo objektu, která slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele uzavřeného prostoru nebo objektu*“. Tato účelová komunikace však není veřejně přístupnou. Na rozdíl od místní komunikace, která je samostatnou věcí – stavbou nepodléhající zápisu do katastru nemovitostí (předmětem zápisu do katastru nemovitostí jsou pouze pozemky pod stavbou komunikace), je účelová komunikace vždy součástí pozemku, přičemž může být vlastním pozemkem přímo vymezena. Ke vzniku účelové komunikace pak dochází přímo ze zákona, za splnění zákonem a judikaturou stanovených podmínek. O kategorizaci účelové komunikace tedy není třeba vydávat správní rozhodnutí. Mezi pojmové znaky veřejně přístupné účelové komunikace patří: 1) existující v terénu patrná dopravní cesta, 2) spojující jednotlivé nemovitosti pro potřeby jejich vlastníků nebo spojující tyto nemovitosti s ostatními pozemními komunikacemi nebo sloužící k obhospodařování

zemědělských a lesních pozemků, 3) výslovný či konkludentní souhlas vlastníka s veřejným užíváním cesty, 4) nutná komunikační potřeba neboli neexistence jiného způsobu zajištění komunikačního spojení nemovitostí.

Z vlastnického práva k pozemním komunikacím a z výkonu působnosti silničního správního úřadu vyplývají pro obec určitá práva a povinnosti. Jedná se např. o oprávnění vydávat rozhodnutí o zvláštním užívání místních komunikací, vydávání povolení k umístění pevných překážek na místní komunikaci anebo např. o povinnost údržby komunikací.

V rámci této závěrečné kapitoly byla pozornost věnována i řadě dalších oblastí, jako např. oblasti pracovně právních vztahů, územního plánování, problematice sousedských sporů, povinnosti zveřejnění smluv v registru smluv anebo např. otázkám souvisejícím se zavedením lokálních měn.

PARKOVÁNÍ

OTAZKA

V naší obci vede komunikace ke hřišti Sokola, délka 93 m, šířka průměrně 3,6 m, značka Zákaz stání. Po pravé straně jsou 4 rodinné domy, opakovaně se řeší stížnost těchto obyvatel. Na akce Sokola, hlavně fotbal a tréninky, dojíždějí lidé autem a stojí v zákazu, třebaže asi o 150 m dále obec zřídila parkoviště! Při výtce Sokol opakovaně sděluje, že není jejich starost postarat se o tuto situaci, ať je volána policie. Několikrát zde byla, ale není možné, aby sem jezdila třeba 3× týdně. Pro skoro neprůjezdnost je také ohrožen ev. příjezd sanitky apod. Co v tomto jako zastupitelé můžeme udělat?

ODPOVĚD

V první řadě je nutné poznamenat, že v zadaném případě jsou možnosti zastupitelstva obce značně omezené. Kontrola dodržování povinností účastníků silničního provozu totiž obecně náleží dle § 124 odst. 11 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) do působnosti Policie ČR. Ta je také oprávněna k vynucení dodržování těchto povinností včetně povinností plynoucích z dopravního značení. Totožné oprávnění pak dle § 124 odst. 13 zákona o silničním provozu náleží i do působnosti obecní policie, která je dle tohoto ustanovení oprávněna projednávat přestupky spáchané porušením místní nebo přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích, tedy úpravy stanovené dopravními značkami, anebo spáchané nedovoleným zastavením nebo stáním vozidla na pozemní komunikaci. V okamžiku, kdy vozidlo představuje překážku provozu na pozemní komunikaci, může být ze strany policisty či strážníka obecní policie rozhodnuto o jeho odstranění. Náklady na odstranění vozidla pak nese jeho provozovatel.

Možnost řešení, která by zamezila stání vozidel na předmětné pozemní komunikaci, pak nabízí i § 29 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, na jehož základě je možné požádat příslušný silniční správní úřad o povolení k umístění pevné překážky na pozemní komunikaci. K žádosti o povolení je zapotřebí předložit stanovisko vlastníka předmětné pozemní komunikace a souhlas udělený ze strany Policie České republiky. Silniční správní úřad takové povolení nevydá za předpokladu, že by byla pevnou překážkou ohrožena bezpečnost a plynulost silničního provozu. Příslušným silničním správním úřadem pak je silniční správní úřad, který danou komunikaci spravuje.

PARKOVÁNÍ V ZELENÍ

OTAZKA

Jsou nějaké možnosti sankcí za parkování v zeleni, pokud obec nemá obecní policii ani nemá smlouvu s jinou obcí?

ODPOVĚĎ

Dle § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů je veřejná zeleň veřejným prostranstvím. Veřejným prostranstvím jsou také mimo jiné pozemní komunikace (s výjimkou těch, kde je veřejné užívání výslovně vyloučeno či omezeno), na které dopadá speciální právní úprava obsažená v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Tento zákon pak výslovně upravuje podmínky a místa, kde je a kde není řidič oprávněn zastavit a stát. Zákon o silničním provozu se ale vztahuje pouze k pozemním komunikacím a na jiná veřejná prostranství jeho právní úprava nedopadá. V zadaném případě je proto nutné aplikovat ustanovení zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně § 5 odst. 1 písm. g), dle kterého se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že neoprávněně zabere veřejné prostranství. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč, v případě jeho opakování po nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku pak lze uložit pokutu až do výše 75 000 Kč. K projednávání tohoto přestupku je dle § 60 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů příslušný obecní úřad. Závěrem je nutné poznamenat, že zákon o některých přestupcích nestanoví minimální dobu, po kterou by měl zábor veřejného prostranství trvat. Z tohoto důvodu je tak případný argument řidiče, že na veřejném prostranství pouze zastavil či že na daném místě neparkuje dlouho, zcela irelevantní.

VYHRAZENÉ PARKOVÁNÍ

OTÁZKA

Obec potřebuje vyřešit problém s parkováním aut na zelených plochách. Tedy plochy již nejsou zelené z důvodu pravidelného parkování aut, a tomu by obec chtěla zabránit. Zároveň si však obec uvědomuje problém s parkováním, a tak vzešel návrh, že na základě individuální žádosti občanů o parkování rozhodne zastupitelstvo o povolení parkování za podmínky, že plocha bude zpevněna materiálem, který určí zastupitelstvo. Nastalá situace se jeví jako problematická, jelikož pozemek bude nadále v majetku obce a občané budou investovat svoje peníze do majetku obce s tím, že nemají záruku, že jim tam nezačne parkovat někdo jiný. Jako další návrh řešení situace je tyto parkovací plochy dlouhodobě pronajmout – zveřejnit záměr a uzavřít nájemní smlouvy, ale opět s podmínkou úpravy pronajaté plochy tak, aby byla pro parkování vhodná. Jakou vyhlášku by obec měla vydat, aby mohla parkování na travnatých plochách poskytovat?

ODPOVĚĎ

Dle § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů je veřejná zeleň veřejným prostranstvím. Situaci popsanou v zadání by bylo možné vyřešit prostřednictvím zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství dle § 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a to konkrétně zpoplatnění vyhrazení trvalého parkovacího místa na veřejné zeleni. Vyhrazení trvalého parkovacího místa lze definovat jako parkovací místo, které je využíváno trvale výhradně jedním poplatníkem. Parkovací místo je třeba označit příslušnou dopravní značkou s dodatkovou tabulkou, na které je uvedena SPZ vozidla, pro které je parkovací místo vyhrazeno, popř. jiný identifikátor poplatníka.

Pro výše uvedený postup je nezbytné, aby obec vydala obecně závaznou vyhlášku (dále jen „OZV“), ve které specifikuje veřejné prostranství, jehož se zpoplatnění dotýká. Současně je důležité, aby OZV takové prostranství co možná nejpřesněji identifikovala, aby nedošlo k jeho záměně či k pochybnostem. Z tohoto důvodu je vhodné v OZV uvést místní název veřejného prostranství, parcelní číslo, vyznačení příslušného prostranství v mapce apod. Sazba poplatku za užívání veřejného prostranství pak dle § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích činí max. 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Poplatek lze stanovit také týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou. Poplatníkem je fyzická či právnická osoba, která vyhrazené parkovací místo užívá.

PARKOVÁNÍ V OBYTNÉ ZÓNĚ

OTÁZKA

V případě, že občan chce parkovat v obytné zóně na ulici, může po něm obec požadovat finanční příspěvek na vybudování místa?

ODPOVĚĎ

V obytné zóně je dle § 39 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů povoleno stání vozidla pouze na místech označených jako parkoviště. Pokud obytná zóna takovým parkovištěm nedisponuje, je možné zřídit tzv. trvalé parkovací místo. Dle § 25 odst. 6 písm. c) bodu 4 zákona č. 13/1997, o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů je zřizování vyhrazeného parkování považováno za zvláštní užívání komunikace. Ke zvláštnímu užívání je zapotřebí povolení příslušného silničního správního úřadu vydaného po předchozím souhlasu vlastníka dotčené pozemní komunikace a v případě, kdy je zvláštní užívání způsobí ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu, také s předchozím souhlasem Policie České republiky. Se žádostí o povolení zvláštního užívání pozemní komunikace je spojena také poplatková povinnost. Za zvláštní užívání veřejného prostranství, které může spočívat i ve vyhrazení trvalého parkovacího místa, je obec oprávněna dle § 4 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“) vybírat místní poplatek. Místní poplatek stanoví obec dle § 14 zákona o místních poplatcích prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, kdy jeho sazba činí dle § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích až 10 Kč za každý i započatý m² a každý i započatý den. Tento poplatek může být stanoven i týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou. Stanovení výše poplatku je svěřeno výhradně do pravomoci zastupitelstva obce.

OPRAVA CEST V EXTRAVILÁNU

OTÁZKA

Chci se zeptat, zda má obec povinnost opravit zdevastovanou nebo neprůjezdnou či jinak zanedbanou cestu v extravilánu obce (např. v lese), pokud je obecní a občan či skupina občanů podá žádost o její opravu, zprovoznění. Ptám se jako zastupitel, který zastupuje zájmy občanů vůči obci (obecnímu úřadu).

ODPOVĚĎ

Ze znění dotazu nevyplývá, o jakou kategorii pozemní komunikace se jedná. Obecně je ale třeba říci, že je vždy nutné rozlišovat, zda je taková cesta (poľní, lesní aj.) místní, či účelovou komunikací.

Pokud by se jednalo o místní komunikaci, zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) ve svém § 9 odst. 3 stanoví povinnost vlastníka místní komunikace vykonávat její správu zahrnující zejména její pravidelné a mimořádné prohlídky, údržbu a opravy. Z § 27 zákona o pozemních komunikacích pak plyne povinnost vlastníka nahradit škodu vzniklou v důsledku závady na sjízdnosti či schůdnosti místní komunikace. Obec je tedy v takovém případě povinna o stav cesty, která je místní komunikací, řádně pečovat, a to aniž by k takovému jednání byla vyzvána ze strany jejích občanů.

Co se týká údržby účelových komunikací, výše uvedená povinnost dle zákona o pozemních komunikacích na účelové komunikace nedopadá. Povinnost jejich údržby tak není zákonem výslovně upravena. Pokud je ale vlastníkem účelové komunikace obec, lze tuto povinnost dovodit z obecné povinnosti uspokojovat potřeby svých občanů, která je stanovena v § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento závěr ale nelze bez dalšího vztáhnout na všechny veřejně přístupné účelové komunikace ve vlastnictví obce. Záležet tak bude vždy na rozhodnutí obce, jakým způsobem a prostřednictvím jakých účelových komunikací zajistí dopravní obslužnost v obci. Současně je ale třeba upozornit, že i na obec dopadá obecná občanskoprávní preventivní povinnost vyplývající z § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Z tohoto ustanovení je tak možné dovodit požadavek nezbytné údržby účelové komunikace, a to tak, aby v důsledku jejího špatného stavu nedocházelo k nebezpečným situacím pro její uživatele. V případě porušení této povinnosti je pak vlastníkem komunikace, tedy v našem případě obec, odpovědná za škodu z toho vzniklou.

OPRAVA VOZOVKY

OTÁZKA

Je možné požadovat po zemědělcích finanční náhradu za devastaci povrchu silnice? Část občanů je názoru, že zemědělská technika, ale i kamiony odvázející plodiny z polí, zatěžují silnici více, než je běžné, a jsou názoru, že by se zemědělci měli podílet na financování oprav. Jak řešit situaci, kdy silnice, kterou zemědělci potřebují využívat, má nižší nosnost, než je uváděná zátěž takové techniky?

ODPOVĚD

Každá pozemní komunikace má dle své náležitosti k třídě maximální nosnost určenou technickými normami. Obecní úřad tak může určenou část komunikace označit dopravní značkou upozorňující na maximální nosnost a tím vozidlům přesahujícím tuto nosnost omezit přístup na komunikaci. Pokud na vozovku vjíždí dopravní prostředky, které svou hmotností převyšují maximální nosnost komunikace, je možné požadovat náklady na nutné opravy, které byla obec povinna vynaložit na opravu dané silnice. Pokud by se vlastníci vozidel nechtěli na úhradě nákladů podílet, mohla by obec tyto náklady vymáhat jako náhradu škody.

POVINNOSTI VLASTNÍKA POZEMKU POD PŘÍSTUPOVOU CESTOU

OTÁZKA

Jaké jsou povinnosti, popř. práva vlastníka pozemku, na kterém je léta užívána přístupová cesta k jiné, sousední nemovitosti (jiný vlastník), která jinou přístupovou cestu nemá? Je nutno zachovat průjezd pro motorová vozidla, nebo jen stačí průchod pro pěší, je možno na cestě dělat nějaké úpravy, např. zpevnění, zúžení šířky stavbou nového plotu apod.?

ODPOVĚĎ

V prvé řadě je nutné poznamenat, že z dotazu jasně nevyplývá, o jakou kategorii pozemní komunikace se jedná. Přitom určení právní povahy pozemku, resp. cesty na něm, je pro zodpovězení dotazu klíčové. Na základě jeho znění ale předpokládáme, že se jedná o komunikaci účelovou. Pro úplnost pak dodáváme, že účelová komunikace musí naplňovat čtyři základní znaky:

- patrnost stálé cesty v terénu,
- cesta slouží jako přístup či příjezd k jednotlivým nemovitostem nebo k obhospodařování zemědělských či lesních pozemků a užívá ji široká veřejnost (tím se pozemní komunikace liší od cesty soukromé),
- vlastník pozemku projevil souhlas s veřejným užíváním cesty (písemně, ústně, či dokonce pouze mlčky udělený souhlas zavazuje i pozdější vlastníky cesty); případně jde o cestu veřejně užívanou od nepaměti,
- cesta je nezbytná pro napojení nebo obsluhu nemovitostí, k nimž vede (tzv. nutná komunikační potřeba).

Pokud se tedy jedná o účelovou komunikaci ve smyslu § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů odvozuje se její užívání z titulu „veřejného přístupu“ plynoucího ze zákona, což jinými slovy zakládá obecný nárok na užívání účelové komunikace, nikoli však libovolným způsobem ani libovolným vozidlem. Právo na dostupnost lze např. omezit jen na určité typy vozidel, zákazem vjezdu nákladních vozidel apod. Kritériem pro posouzení oprávněnosti užívání budou zejména hlediska bezpečnostní, hygienická a environmentální. Výkonem státní správy jsou pak v oblasti účelových komunikací pověřeny obce.

Co se týká povinností vlastníka účelové komunikace, dopadá na něj tzv. obecná prevenční povinnost vyplývající ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně z ustanovení § 2900 a § 2901. Vlastník veřejně přístupné účelové komunikace tak je dle těchto ustanovení povinen provádět nezbytnou údržbu komunikace tak, aby v důsledku jejího špatného technického stavu nedocházelo

k nebezpečným situacím pro její uživatele a ke vzniku škod na jejich majetku či zdraví. V opačném případě nese odpovědnost za škodu z toho vzniklou. Nejedná se ale o povinnost údržby účelové komunikace ve schůdném a sjízdném stavu v intenzitě zákona o pozemních komunikacích. Provádění úprav tak nemusí spočívat např. ve zpevnění, které zajistí bezpečnou sjízdnost a schůdnost komunikace.

VYHRNOVÁNÍ SNĚHU NA SOUKROMÉM POZEMKU

OTAZKA

Jak řešit situaci, když při zimní údržbě místních komunikací hrne traktor radlicí sněh na soukromé pozemky sousedící s místními komunikacemi. Vlastníci těchto pozemků si stěžují a říkají, že obec nesmí hrnout sněh na jejich pozemky. Obec má mnoho místních komunikací, které jsou poměrně úzké z hlediska šířky vozovky (šířky pozemku). Většina sněhu se nahrne na soukromé pozemky. Nelze hrnout sněh někam jinam. Proto se ptám, jestli může obec při zimní údržbě místních komunikací hrnout sněh na soukromé pozemky? Hrozí obci za tuto činnost nějaký postih od soukromého vlastníka pozemku? Musí obec pluhovat i soukromé sjezdy na místní komunikace?

ODPOVĚĎ

Ustanovení § 9 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) ukládá vlastníkům místních komunikací povinnost vykonávat jejich správu, kterou se dle tohoto ustanovení rozumí zejména její prohlídka, údržba a opravy. Ze spojení ustanovení § 9 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích, § 27 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích a § 41 a násl. vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, lze tedy dovodit, že obec je povinna provádět zimní údržbu místních komunikací v jejím vlastnictví. Co se týče údržby v dotazu uvedených „soukromých sjezdů na místní komunikaci“, vycházíme z předpokladu, že tyto sjezdy nemají povahu místních komunikací ve smyslu zákona o pozemních komunikacích ve vlastnictví obce, a proto obec nemá povinnost na takových sjezdech provádět zimní údržbu a zajišťovat jejich sjízdnost a schůdnost. Zimní údržba těchto sjezdů tak bude záležitostí jejich jednotlivých vlastníků, a to i v případě, že tyto „sjezdy“ budou mít povahu účelových komunikací ve smyslu ustanovení § 7 zákona o pozemních komunikacích. Nicméně dle ustanovení § 38 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, je povinností obce pečovat o vytváření podmínek pro uspokojování potřeb svých občanů. Je tedy na zvážení, zda je pluhování soukromých sjezdů v konkrétním případě přiměřené. Pokud je pak možné pluhování soukromých vjezdů bez dalších komplikací či nepřiměřených nákladů realizovat, tento postup doporučujeme.

V případě odklizení sněhu z pozemní komunikace na pozemky jiných vlastníků je třeba poznamenat, že zákon o pozemních komunikacích ani jiné právní předpisy neobsahují zvláštní úpravu týkající se tohoto

jednání. Proto bude nutné vyjít z obecných ustanovení § 1012 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).

Ustanovení § 1012 občanského zákoníku obsahuje obecnou povinnost vlastníka nad míru přiměřenou poměrům závažně nerušit práva jiných osob. Ustanovení § 1013 občanského zákoníku se poté týká imisí (za které dle našeho názoru lze považovat i sněh) a stanoví, že vlastník je povinen se zdržet všeho, co působí, že imise vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku. Přímé přivádění imisí na pozemek jiného vlastníka je poté zakázáno bez ohledu na míru takových vlivů a stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.

Odklizení sněhu na pozemek jiného vlastníka by mohlo dle našeho názoru být posouzeno právě jako přímé přivádění imisí na pozemek jiného vlastníka, a proto je samo o sobě zakázáno, pokud se neopírá o zvláštní právní důvod (např. věcné břemeno sjednané s vlastníkem sousedního pozemku o odklizení sněhu z pozemní komunikace na jeho pozemek).

Vlastník takového pozemku, na který je z pozemní komunikace odklizen sněh, by se mohl u soudu bránit tzv. negatorní žalobou, kterou by se domáhal, aby se vlastník pozemní komunikace zdržel těchto zásahů, tj. aby přestal odklízet sněh na dané pozemky z jeho vlastnictví.

Vlastníku pozemní komunikace tak lze doporučit, aby sněh odklizený z pozemní komunikace neodklízel na pozemky jiných vlastníků, tedy aby sněh např. zůstával při samotném okraji pozemní komunikace nebo např. na silničním pomocném pozemku a nezasahoval na pozemky jiných vlastníků. Samozřejmě však bude vždy záležet na konkrétních podmínkách daného místa. V této souvislosti ještě upozorňujeme na možnost obce vymezit v nařízení obce úseky místních komunikací, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje sjízdnost odstraňováním sněhu a náledí, jak vyplývá z ustanovení § 27 odst. 5 zákona o pozemních komunikacích.

OZNAČENÍ ŠPATNĚ SJÍZDNÉ KOMUNIKACE

OTAZKA

V případě, že je místní komunikace ve špatně sjízdném stavu, splní obec prevenční povinnost tím, že nebezpečný úsek komunikace řádně označí?

ODPOVĚĎ

Obecná prevenční povinnost vyplývá ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Podle § 2900 občanského zákoníku vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného. Dále dle § 2901 občanského zákoníku vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, má povinnost zakročit na ochranu jiného každý, kdo vytvořil nebezpečnou situaci nebo kdo nad ní má kontrolu, anebo odůvodňuje-li to povaha poměru mezi osobami.

Dle § 2902 občanského zákoníku platí, že kdo porušil právní povinnost nebo kdo může a má vědět, oznámí to bez zbytečného odkladu osobě, které z toho může újma vzniknout, a upozorní ji na možné následky. Splní-li oznamovací povinnost, nemá poškozený právo na náhradu té újmy, které mohl po oznámení zabránit. V zadaném případě, kdy je místní komunikace ve špatně sjízdném stavu, splní obec svou obecnou prevenční povinnost tím, že nebezpečný úsek komunikace řádně označí a upozorní řidiče na její závadný stav. Takovéto informování řidičů o nevyhovujícím stavebně-technickém stavu komunikace může zmírnit odpovědnost vlastníka místní komunikace, tedy obce, za případně vzniklou škodu či za určitých okolností ji zcela vyloučit.

Obec se ale řádným označením nezbavuje povinnosti opravy a údržby místní komunikace, která pro obec vyplývá z § 9 zákona č. 13/1997, o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

ÚČELOVÁ KOMUNIKACE – VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ

OTÁZKA

Obec má spory s jedním vlastníkem pozemku, po kterém v minulosti vedla účelová komunikace a mohli ji užívat všichni občané obce. Postupně tomuto vlastníkovi začalo vadit, že je komunikace takto využívána a přehradil ji řetězem. Na požadavek obce na odstranění řetězu reagoval negativně. Na pozemku probíhala v minulém roce stavba kanalizace a po ukončení stavby si na pozemek i bývalou účelovou komunikaci nechal vlastník navézt ornici a opět umístil řetěz. Obec tedy souhlasí s tím, že komunikace nebude průjezdná, a požaduje po vlastníkovi, aby využíval k přístupu na svůj pozemek přístupovou komunikaci z opačné strany pozemku, kde se nachází místní komunikace až po hranici jeho pozemku. Zabrání se tak znečišťování veřejného prostranství při výjezdu z nebezpečné plochy pozemku. Může obec, jako silniční správní úřad, rozhodnout o příjezdu na pozemek vlastníka pouze z jedné místní komunikace?

ODPOVĚĎ

Dle § 6 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) je místní komunikace definována jako veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce. Z tohoto zákonného ustanovení tak jasně vyplývá, že místní komunikace je obecně určena k veřejnému užívání, aniž by bylo nutné pro takové užívání vydávat jakékoli rozhodnutí. Na základě výše uvedených skutečností je tak nutné konstatovat, že obec není oprávněna jakkoli o přístupu na pozemek vlastníka rozhodovat. Z § 23 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů však plyne před vjezdem na pozemní komunikaci pro řidiče vozidla povinnost spočívající v očištění vozidla od případných nečistot, a to tak, aby vozidlo neznečišťovalo pozemní komunikaci. Obecný zákaz znečištění a poškození místních komunikací pak plyne i z § 19 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. V případě, že k takovému znečištění dojde a nebude tím, kdo znečištění způsobil, odstraněno, nastupuje zde odpovědnost vlastníka pozemní komunikace, který je povinen znečištění odstranit, a to na náklady toho, kdo znečištění způsobil. Tato povinnost vyplývá z § 28 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Znečištění místní komunikace pak také představuje přestupek dle § 42a odst. 1 písm. g) zákona o pozemních komunikacích, za který lze uložit pokutu až do výše 300 000 Kč.

Co se týká znečišťování veřejného prostranství, dle § 10 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů je obec oprávněna vydat obecně závaznou vyhlášku, v níž bude stanovena povinnost

udržovat čistotu veřejného prostranství. Obecně však platí, že užíváním pozemku jeho vlastníkem nesmí dojít k poškozování veřejného prostranství. V opačném případě, pokud by v důsledku znečištění či poškození veřejného prostranství vznikla škoda, bylo by možné její náhradu po škůdci požadovat.

ROZHODNUTÍ O ZVLÁŠTNÍM UŽÍVÁNÍ KOMUNIKACE

OTÁZKA

Je obecní úřad jako příslušný silniční správní úřad podle § 40 odst. 5 písm. b) zákona o pozemních komunikacích povinen vždy vydat rozhodnutí o zvláštním užívání komunikace ve smyslu § 25 odst. 6 písm. d) uvedeného zákona, nebo je vydání rozhodnutí na uvážení úřadu dle konkrétního případu? Konkrétně se jedná o nové kabelové vedení v pozemku silnice I. třídy, jehož vlastníkem je obec. Přípojka se nachází v pozemku mimo silnici (předpokládám, že příslušným správním úřadem je tak v tomto případě krajský úřad a obecní úřad není oprávněn rozhodnutí vydat). Nicméně v případech, kdy je příslušným silničním správním úřadem obecní úřad mi není známo, že by v minulosti podobná rozhodnutí vydával. Pokud by je nyní v případech, kdy je k tomu podle zákona příslušný, začal u přípojek a přeložek inženýrských sítí vydávat, nejsou taková rozhodnutí vzhledem k jejich absenci v předešlých letech napadnutelná? Lze taková rozhodnutí vydávat i u pozemků, v nichž už se několik vedení inženýrských sítí nachází a uvedené rozhodnutí na ně v minulosti vydáno nebylo? Má na vydání rozhodnutí vliv zahrnutí či absence komunikace v pasportu?

ODPOVĚĎ

Ve věcech silnic I. třídy vykonává dle § 40 odst. 3 písm. d) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) působnost silničního správního úřadu krajský úřad. Z tohoto důvodu bude v zadaném případě rozhodovat o zvláštním užívání komunikace právě krajský úřad. Do působnosti obecních úřadů jakožto silničních správních úřadů pak spadají dle § 40 odst. 5 písm. b) zákona o pozemních komunikacích záležitosti dotýkající se místních komunikací.

Co se týká povinnosti vydat rozhodnutí o zvláštním užívání komunikace, dle ustálené rozhodovací praxe soudů není na povolení zvláštního užívání pozemní komunikace právní nárok. Je ale nutné, aby správní orgán disponoval dostatečnými podklady pro své rozhodnutí, kterým žádost o povolení zvláštního užívání zamítá. Vždy je tedy nezbytné o podané žádosti rozhodnout a řádně odůvodnit, na jakých skutkových a právních závěrech je vydané rozhodnutí postaveno.

Podle § 26 odst. 6 písm. d) zákona o pozemních komunikacích je zvláštním užíváním pozemní komunikace také umístění inženýrských sítí a jiných vedení všeho druhu v silničním pozemku (podle § 11 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích je silničním pozemkem pozemek, na němž se nachází těleso pozemní komunikace a silniční pomocný pozemek).

V zadaném případě je tedy nutné mít k takové činnosti povolení silničního správního úřadu, kterým je v tomto případě krajský úřad (jak bylo rozebráno výše).

Jak je v zadání uvedeno, v silničním pozemku se nacházejí i vedení inženýrských sítí, pro které nebylo v minulosti vydáno žádné rozhodnutí o zvláštním užívání pozemní komunikace. Zde upozorňujeme, že původní zákon č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích, obsahoval ustanovení § 18, podle kterého bylo možné za určitých podmínek takto ukládat inženýrské sítě i bez povolení silničního správního úřadu. Na zákonost budoucích rozhodnutí o uložení dalších inženýrských sítí by toto nicméně nemělo mít vliv, jelikož se jedná o zcela nové řízení. Ohled na již existující inženýrské sítě může silniční správní úřad vzít v rámci svého uvážení, zda ještě může povolit uložení dalších sítí. Jinak z tohoto důvodu rozhodnutí napadnutelné není.

Podle přechodných ustanovení § 45 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích není třeba žádat povolení ke zvláštnímu užívání pozemní komunikace podle § 25 odst. 6 písm. d) zákona o pozemních komunikacích pro vedení, která byla ke dni účinnosti zákona o pozemních komunikacích již uložena v silničních pozemcích. Z toho tedy jednoznačně plyne, že zpětné rozhodování o již uložených vedeních není možné. Zároveň by takový požadavek na získání povolení podle nového zákona bylo nutné považovat za pravou retroaktivitu, která je vyloučena podle konstantní judikatury Ústavního soudu. To se samozřejmě týká pouze těch vedení, která byla uložena v souladu s dosavadními právními předpisy, nikoliv těch, která jsou v silničním pozemku uložena zcela protiprávně (tedy nesplňují ani požadavky původního zákona).

V případě zřizování nových staveb (přípojek, přeložek) již bude nutné, aby bylo vydáno povolení ke zvláštnímu užívání pozemní komunikace podle účinného zákona o pozemních komunikacích.

Zahrnutí, nebo naopak nezahrnutí pozemní komunikace do pasportu, jakožto základní evidence komunikací podle § 5 odst. 1 vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, nemá na toto řízení žádný vliv. Pasport komunikací je pouze evidenční nástroj a právní stav pozemních komunikací nijak nezakládá ani nemění, pouze jej eviduje. Není tudíž rozhodné, zda pozemní komunikace v pasportu komunikací zahrnuta je, či nikoliv. Pro určení toho, zda se o pozemní komunikaci jedná, a pro její zařazení do kategorie a třídy je rozhodné naplnění definičních znaků pozemní komunikace podle § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích a případné zařazení pozemní komunikace do kategorie a třídy rozhodnutím příslušného silničního správního úřadu podle § 3 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích.

ZPOMALOVACÍ PRÁH

OTÁZKA

Obec vybudovala nehomologovaný „retardér“, který je označen pouze svislým dopravním značením. Je obec povinna jej označit i vodorovným značením (příp. musí obec dodržet běžně užívané vodorovné značení)? Kdo posuzuje, jakou rychlostí se na takový retardér může vjet, aby nebylo poškozeno auto?

ODPOVĚĎ

Dle technických podmínek o zpomalovacích prazích (dále jen „TP“), které vydává Ministerstvo dopravy, se dopravní značky zpomalovacích prahů navrhují v souladu s TP 65, TP 85, TP 133 a TP 169. Značky je nutné užít v takovém rozsahu a takovým způsobem, aby byla zaručena bezpečnost a plynulost provozu. Při volbě dopravních značek je třeba zohlednit včasnou viditelnost zpomalovacího prahu, jelikož se jedná o umělou nerovnost na vozovce. TP 65 uvádí potřebu svislých značek upozorňujících na zpomalovací prah. Co se týká vodorovných značek, je potřeba konstatovat, že z položené otázky se nedá jednoznačně určit, zda je nutné označit zpomalovací prah i vodorovnou značkou. Technické podmínky neukládají všeobecnou povinnost vodorovných značek čili jejich povinnost závisí především na výše zmíněné viditelnosti zpomalovacího prahu atp.

Co se týká maximální rychlosti, kterou se může vjet na zpomalovací prah, ta závisí v první řadě na typu zpomalovacího prahu. Například u dlouhého zpomalovacího prahu TP 85 pouze doporučuje, jaký by měl být sklon nájezdové rampy v závislosti na nejvyšší dovolené rychlosti. Nicméně podotýkáme, že zde se nejedná o ryze právní posouzení a nemůžeme zde podat vyčerpávající odpověď.

OSTATNÍ KOMUNIKACE V EXTRAVILÁNU OBCE

OTÁZKA

Po pozemkových úpravách v katastru obce vznikly v katastrální mapě, bez ohledu na terén, přístupové cesty k soukromým pozemkům, které by je měly obsluhovat. Jakou povinnost má obec vzhledem k požadavku na vybudování a údržbu takovéto polní cesty tak, aby byl možný přístup na pozemek osobním vozidlem?

ODPOVĚĎ

Obce nemají obecně povinnost zřizovat přístup k pozemkům jiných osob, ať již právnických či fyzických. Pokud se tedy obec nezavázala k vybudování přístupové cesty k pozemku ve smlouvě či tato povinnost nevyplyvá z jiného právního titulu (např. ze správního aktu), lze uzavřít, že není povinna jakékoli přístupové cesty vybudovávat.

Pokud jde o údržbu již existujících polních cest (přístupových cest) k pozemkům, jedná se z hlediska veřejného práva o tzv. účelové komunikace ve smyslu ustanovení § 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoPK“ nebo „Zákon o pozemních komunikacích“). Podle ustanovení § 9 odst. 1 ZoPK je vlastníkem účelové komunikace fyzická nebo právnická osoba, tj. vlastníkem účelové komunikace může, a nemusí být obec. Účelové komunikace nevznikají správním aktem (rozhodnutím příslušného silničního správního úřadu), nýbrž faktickým naplněním zákonných znaků.

Jde-li o účelovou komunikaci veřejně přístupnou, svědčí každému právo takovou komunikaci užívat k obvyklému účelu a obvyklým způsobem, a to bezplatně podle ustanovení § 19 ZoPK (tzv. obecné užívání). Je povinností osoby takto užívající účelové komunikace přizpůsobit se stavu takové účelové komunikace. Zákon o pozemních komunikacích nestanoví vlastníkově účelové komunikace (resp. pozemku, na kterém se tato nachází) povinnost údržby. Nicméně vlastník účelové komunikace může být odpovědný za případné škody vzniklé v důsledku vadného stavu komunikace – jde o soukromoprávní odpovědnost za škodu v režimu občanského zákoníku. S ohledem na uvedené doporučujeme, aby, pokud jsou předmětné polní cesty, resp. pozemky, na kterých se tyto nacházejí, ve vlastnictví obce, obec tyto udržovala ve stavu umožňujícím jejich obecné užívání obvyklým způsobem.

PRACOVNÍ ŘÁD

OTÁZKA

Rádi bychom aktualizovali starý pracovní řád (kvůli obecním zaměstnancům). Je prosím někde dostupný vzorový pracovní řád, který by byl v souladu s aktuální právní úpravou? Musí být pracovní řád schválen zastupitelstvem obce, anebo postačí schválení starostou?

ODPOVĚĎ

Předně je třeba uvést, že v současné době žádný právní předpis nestanoví konkrétní vzorovou úpravu pracovního řádu, která by byla pro postupu obce při vydávání takového pracovního řádu zavazující. V této souvislosti pouze odkazujeme na vyhlášku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí. S ohledem na skutečnost, že je pracovní řád jak pro zaměstnavatele, tak pro zaměstnance závazný, doporučujeme, aby obsahoval zejména ustanovení týkající se vzniku pracovního poměru, ohlašovací povinnosti zaměstnanců, skončení pracovního poměru, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, povinnosti zaměstnanců, pracovní doby, překážek v práci, dovolené na zotavenou, platů, odměn za pracovní pohotovost, náhrad platů, splatnosti platů, pracovních cest, stravování zaměstnanců, stížností, oznámení a podnětů zaměstnanců a doručování písemností.

Pracovní řád obecního úřadu vydává v souladu s § 110 odst. 4 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů tajemník obecního úřadu. Není-li funkce tajemníka v obci zřízena, vydává pracovní řád starosta obce.

ŠKODA ZPŮSOBENÁ ZAMĚŠTNANCEM

OTAZKA

Obec v loňském roce po dohodě s ÚP zřídila dvě pracovní místa v rámci veřejně prospěšných prací a každý měsíc na základě zasílaného výkazu obdržela příspěvek ve výši 2 × 15 000 Kč. V měsíci prosinci 2021 paní účetní sice zprávu na ÚP odeslala datovou schránkou, omylem ale přiložila jiný dokument. Na ÚP tedy nedorazil správný formulář – Vyúčtování mzdových nákladů VPP. Paní účetní žila v domněni, že je vše v pořádku, a chybějících 30 000 Kč vedla v lednu jako pohledávku. Tuto pohledávku tedy začala urgovat a pracovnice ÚP jí sdělila, že si obec za měsíc listopad o žádný příspěvek nepožádala. Paní účetní si vyhledala potvrzení o odeslání a zjistila, co se stalo. Náprava prý již není v současné době možná. Kontaktovala jsem několik starostů z okolí o radu. Nikdo se však s tímto problémem nesetkal. Jak tuto situaci řešit? V jaké výši mohu po paní účetní požadovat náhradu? Podle jakých zákonů postupovat?

ODPOVĚĎ

Ve Vámi popsaném případě bude záležet, zda je paní účetní zaměstnána obcí, nebo zda poskytuje obci tyto služby jako externí subjekt.

Pokud jde o první alternativu, kdy je účetní zaměstnancem obce, tak je třeba postupovat dle právní úpravy obsažené v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“). Dle ustanovení § 250 odst. 1 ZP je zaměstnanec povinen nahradit zaměstnavateli škodu, která mu byla způsobena zaviněným porušením povinností na straně zaměstnance, a to při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi. Je však třeba upozornit, že ustanovení § 257 odst. 2 ZP limituje rozsah náhrady škody způsobené zaměstnancem tak, že výše náhrady škody požadované zaměstnavatelem nesmí přesáhnout čtyřapůlnásobek průměrného měsíčního výdělku zaměstnance (způsob výpočtu je upraven v ustanovení § 351 a násl. ZP), byla-li škoda způsobena z nedbalosti. Jiný případ by byl, pokud by byla škoda způsobena úmyslně nebo např. pod vlivem alkoholu. V takových případech zmíněné omezení výše náhrady škody neplatí (viz ustanovení § 257 odst. 2 ZP). V případě, že by škoda byla způsobena úmyslně, což zřejmě nelze v tomto případě dovozovat, může zaměstnavatel uplatnit také nárok na náhradu ušlého zisku. Lze tedy shrnout, že pokud je účetní zaměstnána obcí, je třeba postupovat dle výše uvedených ustanovení zákoníku práce.

Pokud je však účetní obce externím subjektem, pak se domníváme, že by bylo třeba domáhat se náhrady škody dle právní úpravy zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v němž je náhrada škody upravena zejm. v ustanovení § 2909 a násl. V takovém případě není náhrada škody limitována jako v případě zaměstnance.

UVOLNĚNÁ FUNKCE

OTÁZKA

Může uvolněnou funkci vykonávat zastupitel, který je ve starobním důchodu?

ODPOVĚĎ

Problematika výkonu funkce uvolněných členů zastupitelstva a jejich odměňování je upravena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Ze zákona o obcích nevyplývají žádné omezující podmínky pro výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva obce ve vztahu k pobírání starobního důchodu.

Co se odměňování týče, ani v tomto případě ze zákona o obcích nevyplývá nepřipustnost poskytování měsíční odměny členovi zastupitelstva obce v souběhu se starobním důchodem. Výkon funkce člena zastupitelstva obce je výkonem veřejně volené funkce dle § 70 odst. 1 zákona o obcích a není tak výdělečnou činností vykonávanou na základě pracovněprávního vztahu, na kterou by se vztahovala omezující ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších právních předpisů. Pro úplnost je však nutné dodat, že skutečnost, že členovi zastupitelstva obce je vyplácena odměna za výkon této funkce, může způsobit, že nebude moci být příjemcem jiných dávek (typicky dávek v oblasti sociálního zabezpečení).

Závěrem lze shrnout, že osoba, která pobírá starobní důchod, tak zcela zřejmě může bez jakýchkoli dalších omezení vykonávat funkci uvolněného člena zastupitelstva obce a zároveň být za výkon takové funkce náležitě odměňována dle aktuálně platného nařízení vlády č. 202/2018 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků.

ZASTUPITEL A DPP

OTAZKA

Může řadový zastupitel zpracovávat agendu obce (místostarosty) na DPP?

ODPOVĚĎ

Obecně lze říci, že není zákonem zakázáno, aby člen zastupitelstva obce (dále také „zastupitel“ či „člen zastupitelstva“) byl také zaměstnancem obce. Je v zásadě bez významu, zda se jedná o pracovní poměr nebo některou z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce či dohoda o pracovní činnosti). Je však třeba respektovat zákonné limity, což ve své rozhodovací praxi vyslovil i Nejvyšší soud. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 4. června 2015, sp. zn. 21 Cdo 2430/2014, konstatoval, že právní předpisy ani povaha obce nebrání tomu, aby zastupitel na základě pracovněprávního vztahu vykonával jiné činnosti pro obec, avšak náplní pracovněprávního vztahu nesmí být výkon funkce zastupitelstva obce, resp. že činnost vykonávaná na základě pracovněprávního vztahu nesmí být neslučitelná s funkcí člena zastupitelstva obce (viz dále).

Náplní práce dle dohody o provedení práce (dále jen „DPP“) či jiné smlouvy zakládající pracovněprávní vztah nesmí být výkon funkce člena zastupitelstva obce, neboť dle ustanovení § 70 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o obcích“) je funkce člena zastupitelstva obce veřejnou funkcí.

Neslučitelnost funkce člena zastupitelstva je upravena v ustanovení § 5 odst. 2 a 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o volbách“). Dle zmíněného ustanovení je funkce člena zastupitelstva neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce zařazeným do obecního úřadu nebo s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do pověřeného obecního úřadu nebo finančního úřadu. Taková funkce je však neslučitelná s funkcí zastupitele pouze za podmínky, že zaměstnanec vykonává přímo státní správu vztahující se k území působnosti příslušné obce, případně za podmínky, že jde o zaměstnance jmenovaného starostou obce, hejtmanem kraje, radou kraje nebo radou obce (takovým zaměstnancem je např. tajemník obecního úřadu dle § 110 zákona o obcích).

Vzhledem k výše uvedenému se domníváme, že „řadový zastupitel“ může na DPP zpracovávat agendu obce, avšak náplní práce nesmí být výkon funkce zastupitele a výkon činnosti zastupitele zaměstnaného na základě DPP nesmí být v rozporu s citovaným ustanovením zákona o volbách. Z formulace dotazu bohužel nelze blíže dovodit, co má být obsahem případné „agendy obce“ takto zpracovávané dotčeným členem zastupitelstva, proto nelze uvést konkrétnější odpověď.

UZAVÍRÁNÍ PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

OTAZKA

Podle zákoníku práce či zákona o obcích (ev. jakého jiného právního předpisu?) zastupuje obec v pracovněprávních vztazích starosta a jménem obce zakládá se zaměstnanci pracovněprávní vztahy. Jsme malá obec, kde se nevolí rada. Je v tomto případě uzavírání i ukončování pracovních smluv, DPP a DPČ na pomocné, servisní a manuální práce výhradní pravomocí starosty bez ohledu na mínění zastupitelstva, nebo si může zastupitelstvo tuto pravomoc vyhradit? Může starosta v malé obci, kde se nevolí rada, uzavřít, nebo naopak rozvázat pracovní poměr s kýmkoliv bez ohledu na mínění zastupitelstva, které s uzavřením či rozvázáním poměru s konkrétní osobou nesouhlasí? Pokud se zastupitelstvo usnese na pracovním poměru s konkrétní osobou, s jejímž pracovním poměrem starosta nesouhlasí, musí starosta usnesení zastupitelstva respektovat, nebo jej nemusí brát v potaz?

ODPOVĚĎ

Pravomoc starosty vykonávat úkoly zaměstnavatele je zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o obcích“). V souladu s ustanovením § 103 odst. 4 písm. b) zákona o obcích plní starosta obce úkoly zaměstnavatele dle zvláštních právních předpisů, pokud v obci není tajemník obecního úřadu. Funkce tajemníka obecního úřadu se dle ustanovení § 110 odst. 1 zákona o obcích zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a obcích s rozšířenou působností, což se Vaší obce patrně netýká. Dle již citovaného ustanovení § 103 odst. 4 písm. b) zákona o obcích starosta uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce, a není-li zřízena rada obce, pak také jmenuje a odvolává vedoucí odboru a stanoví jejich plat.

Pokud jde o vyslovení souhlasu či nesouhlasu se vznikem pracovněprávního vztahu, v němž bude zaměstnavatelem obec, tak je třeba upozornit na to, že mezi vyhrazené pravomoci zastupitelstva náleží dle ustanovení § 84 odst. 2 písm. p) zákona o obcích vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce. Jde tedy o situace, kdy bude obec zaměstnavatelem a zastupitel zaměstnancem, avšak v těchto případech je nutné brát v úvahu možnou neslučitelnost funkce člena zastupitelstva se zaměstnáním, které by pro obec vykonával (o neslučitelnosti funkcí bylo pojednáno např. v odpovědi na dotaz s názvem „Zastupitel a DPP“).

Obecně tedy lze říci, že starosta není vázán vyjádřením či souhlasem zastupitelstva ve věcech vzniku, změny a zániku pracovněprávních vztahů,

avšak s výjimkou situace, kdy jde o pracovněprávní vztah obce a člena zastupitelstva obce. Nicméně, ustanovení § 84 odst. 4 zákona o obcích umožňuje zastupitelstvu obce, aby si vyhradilo do své pravomoci i jiné pravomoci v rámci samostatné působnosti obce (vyjma těch pravomocí, které jsou vyhrazeny radě). Domníváme se, že zastupitelstvo by si tak mohlo vyhradit i některé z pravomocí starosty vymezených v ustanovení § 103 odst. 4 zákona o obcích, např. by si tak zastupitelstvo mohlo (ad hoc nebo i dlouhodobě) vyhradit a vykonat pravomoc související s úkoly obce jako zaměstnavatele, neboť takové pravomoci starosta nevykonává jako vyhrazené pravomoci, tudíž v zásadě není vyloučeno, aby si zastupitelstvo nějakou z těchto pravomocí vyhradilo. Nicméně se domníváme, že takovéto řešení by nebylo praktické (zejména pokud by došlo k dlouhodobému vyhrazení pravomoci zastupitelstva rozhodovat v pracovněprávních věcech obce, neboť by vždy muselo být o každé otázce řádně jednáno a rozhodnuto zastupitelstvem, a to včetně řádného svolání, veřejného projednání apod.).

Z uvedeného vyplývá, že pokud zastupitelstvo např. rozhodne o schválení uzavření pracovní smlouvy dostatečně určitého obsahu s konkrétní osobou a pověří starostu k jejímu schválení, či naopak o skončení pracovního poměru určité osoby a pověří starostu např. ke sjednání dohody o skončení pracovního poměru s takovou osobou, pak je povinností starosty obce taková usnesení zastupitelstva provést.

OZNÁMENÍ O MAJETKU

OTAZKA

Jsem starostkou obce. Manžel je OSVČ (tedy podniká na IČO) a v minulém roce zakoupil na IČO osobní automobil v hodnotě cca 1,7 mil. Kč. Část uhradil v hotovosti a část prostřednictvím úvěru. Chtěla bych poradit, zda mám nabytí auta uvádět ve svém oznámení o majetku, když je automobil na IČO, a pokud ano, tak jestli tam uvést i úvěr na jeho částečnou úhradu, který je také uzavřen na IČO manžela.

ODPOVĚĎ

Funkce starosty obce je podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. q) zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „zákon o střetu zájmů“) zahrnuta v taxativním výčtu tzv. veřejných funkcionářů, na které se vždy vztahuje povinnost dle ustanovení § 10 odst. 1 písm. b) zákona o střetu zájmů přesně a pravdivě oznámit majetek, který nabyl v průběhu funkce. Ustanovení § 10 odst. 3 zákona o střetu zájmů tuto povinnost dále rozvádí. Veřejný funkcionář je povinen uvést v oznámení i majetek, který nabyl jeho manžel, za předpokladu, že majetek, v tomto případě osobní automobil, spadá do společného jmění manželů ve smyslu ustanovení § 708 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „občanský zákoník“). Předpokládáme, že zakoupený automobil je součástí společného jmění manželů tazatelky a jejího podnikajícího manžela (dále jen „SJM“). V takovém případě je nutné, aby byl i osobní automobil uveden v oznámení. Pokud by automobil nebyl součástí SJM (pokud např. došlo k vyloučení obchodního závodu ze SJM rozhodnutím soudu či na základě smluvního ujednání mezi manžely), pak osobní automobil v oznámení neuvádějte.

Dále upozorňujeme, že v souladu s ustanovením § 11 odst. 2) písm. b) zákona o střetu zájmů je povinností veřejného funkcionáře přesně, úplně a pravdivě oznámit nesplacené závazky, zejména pak půjčky, úvěry atp., přesahující částku 100 000 Kč. V případě, že dotčený automobil je součástí SJM, tak bude nutné uvést v oznámení také úvěr použitý na jeho koupi.

Ustanovení § 11 odst. 3 zákona o střetu zájmů dále konkretizuje oznamované náležitosti, tj. ve vztahu k úvěru zejména výši a druh závazku podle odstavce 1 a odstavce 2 písm. b) zákona o střetu zájmů, včetně toho, vůči komu takový závazek existuje.

ETAPIZACE VÝSTAVBY V ÚZEMNÍM PLÁNU

OTÁZKA

Zastupitelé obce se chystají v rámci změny č. 1 ÚPO nechat vypracovat etapizaci výstavby v naší obci. Otázka je, jak je tato etapizace pro případné investory zavazující a jestli obci nebudou hrozit soudní spory za nemožnost výstavby ve vybraných lokalitách, dokud nebudou zastavěny předchozí lokality, třeba v rozsahu 80 %. Do I. etapy dáme všechny lokality, které nevyžadují zpracování RP a ty lokality, kde už RP zpracovaný a vydaný je. Ve II. etapě bude v současné době rozpracovaný RP a ve III. etapě by byla poslední lokalita, kde se majitelé teprve chystají začít s vypracováním RP (máme na úřadě jejich návrh Smlouvy o spolupráci).

ODPOVĚĎ

Z ustanovení § 19 odst. 1 písm. f) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) vyplývá, že etapizací je třeba rozumět stanovení pořadí provádění změn v území. Etapizace je zároveň podle citovaného ustanovení stavebního zákona jedním z cílů územního plánování. I územní plán tak jako jeden z nástrojů územního plánování může stanovení pořadí změn v území (etapizaci) obsahovat (jak vyplývá rovněž z bodu I. odst. 2 písm. e) přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého je etapizace jednou z fakultativních náležitostí územního plánu). Jelikož je územní plán podle ustanovení § 43 odst. 5 stavebního zákona závazný pro rozhodování v území, je poté v tomto ohledu závazná i etapizace, kterou územní plán případně obsahuje.

Oprávněné osoby se však samozřejmě mohou následně standardním způsobem domáhat přezkumu územního plánu obce a v tomto ohledu i přezkumu etapizace, která je součástí tohoto územního plánu. V souvislosti s tím je tak třeba uvést, že Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) se ve své judikatuře již několikrát zabýval otázkou zákonnosti etapizace v územním plánu. Lze zmínit např. rozsudek ze dne 4. 9. 2020, č. j. 5 As 194/2019-32, ve kterém NSS uvedl, že: „[...] etapizace výstavby je ze své povahy založena na věčných důvodech, které vyžadují odložení plánované výstavby do doby, kdy na ni bude připraveno okolní území obce.“ Zákonnost etapizace je tedy třeba posuzovat z hlediska existence věčných důvodů pro odložení plánované výstavby (legitimního cíle) a z hlediska možnosti dosáhnout etapizací tohoto sledovaného cíle (viz rovněž rozsudek NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 7 As 30/2020-34).

Dle našeho názoru poté mohou být věcnými důvody pro etapizaci výstavby prostřednictvím územního plánu např. nutnost vybudování či rozšíření technické a dopravní infrastruktury v obci, obava ze vzniku nezastavěných proluk či obtížně přístupných enkláv zemědělského půdního fondu atd. Posouzení zákonnosti etapizace však bude vždy záležet na konkrétních okolnostech daného případu a existenci legitimního důvodu v podmínkách konkrétní obce.

S ohledem na vše výše uvedené tak lze uzavřít, že stanovení pořadí provádění změn v území (etapizace) může být obsahem územního plánu. Takové stanovení však nesmí být projevem svévole. Proto etapizace musí být vždy opřena o věcný důvod odložení výstavby (legitimní cíl), který musí být řádně odůvodněn. Existenci a legitimitu tohoto důvodu bude poté vždy třeba posuzovat ve vazbě na konkrétní situaci v obci.

Rovněž je na závěr vhodné upozornit, že v případě změn územního plánu má obec povinnost postupovat s ohledem na legitimní očekávání a práva vlastníků jednotlivých pozemků. Pokud tedy změna územního plánu vrací zpět již jednou naplánovanou rozvoj území (např. odkládá a blokuje již jednou naplánovanou výstavbu), musí k tomu být dány přesvědčivé důvody vysvětlující účelnost této změny (viz výše uvedený rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2020, č. j. 5 As 194/2019-32).

ZMĚNA ÚZEMNÍHO PLÁNU OBCE A JEJÍ ÚHRADA

OTÁZKA

V letošním roce se u nás v obci dělá aktualizace územního plánu, a to v termínu stanoveném zákonem (každé 4 roky). Bylo mi sděleno, že v případě, kdy bych chtěl změnu mimo tento interval, musel bych zaplatit celou tuto změnu (tedy celou změnu územního plánu, s čímž jsem nesouhlasil). Z tohoto důvodu jsem čekal až do zákonem stanoveného termínu. Při podání žádosti o změnu územního plánu jsem uvedl úhradu nákladů na pořízení změny: „Jestliže by byla provedena změna územního plánu mimo standardní interval (co 4 roky), navrhuji uhradit poměrnou část nákladů vzhledem k ostatním změnám, které budou probíhat současně. Maximálně však 15 000 korun.“ Tuto žádost mi zastupitelstvo obce schválilo a nikdo mě nekontaktoval, že by v mém návrhu byla chyba. Po 3letém čekání mi nyní přišel z obce dopis s tím, že veškeré náklady spojené se změnou územního plánu mi budou přefakturovány. Přitom podle stavebního zákona (§ 45 odst. 1) bych čekal, že náklady hradí obec. Z tohoto důvodu se chci zeptat, zda je možné, aby mi obec přefakturovala náklady na tuto změnu územního plánu, a to za podmínky, které jsou popsány výše.

ODPOVĚĎ

Předně je v odpovědi na Váš dotaz nutné uvést, že podle ust. § 45 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) hradí náklady na zpracování a vyhotovení územního plánu nebo jeho změny obec, která rozhodla o pořízení. Podle ustanovení § 45 odst. 4 stavebního zákona (v případě zkráceného postupu pořizování změny územního plánu podle § 55a stavebního zákona) však může obec podmínit pořízení změny územního plánu úplnou nebo částečnou úhradou nákladů navrhovatelem, pokud je pořízení této změny vyvoláno výhradní potřebou navrhovatele. Mezi tyto náklady podle § 55a odst. 2 písm. f) patří náklady na zpracování změny územního plánu, vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (pokud se zpracovává), vyhotovení úplného znění územního plánu po jeho změně, zpracování změn regulačních plánů touto změnou vyvolaných a vyhotovení úplného znění regulačních plánů po jejich změně a případně též náhrady majetkové újmy za změnu v území (podle § 71 odst. 7 stavebního zákona).

Pro přehled dále uvádíme, že dle ust. § 55 odst. 1 stavebního zákona je pořizovatel územního plánu povinen zastupitelstvu obce nejpozději do 4 let po vydání územního plánu a poté pravidelně nejméně jednou za 4 roky předložit zprávu o uplatňování územního plánu v uplynulém

období. Na základě požadavku uvedeného v této zprávě může být zpracován nový návrh územního plánu nebo návrh změny územního plánu.

Z Vašeho dotazu však nevyplývá, zda by se v obci měnil územní plán i bez Vašeho návrhu. Obecně však lze uvést, že pokud by ze zprávy o uplatňování územního plánu ve smyslu § 55 odst. 1 stavebního zákona nebo z jiného důvodu neplynula potřeba změny územního plánu či vypracování nového územního plánu a územní plán by tedy byl v navrhovaném rozsahu měněn pouze na základě Vašeho návrhu, pak by obec mohla podmínit pořízení navrhované změny územního plánu úhradou nákladů navrhovatelem v souladu s § 45 odst. 4 stavebního zákona.

Pokud ovšem zastupitelstvo obce při rozhodování o pořízení změny územního plánu její pořízení nepodmínilo úhradou nákladů navrhovatelem ani s navrhovatelem nebyla uzavřena smlouva o úhradě nákladů za pořízení změny územního plánu a navrhovaná změna územního plánu již byla vydána, měly by dle našeho názoru být tyto náklady hrazeny obcí.

MÍSTNÍ REFERENDUM

OTÁZKA

Je možné vyhlásit referendum na to, zda bude starosta pro svou funkci uvolněn nebo ne? Ptám se z důvodu, zda se nejedná ze strany zastupitelstva obce o určitý alibismus, jelikož toto rozhodnutí je gescí zastupitelstva.

ODPOVĚĎ

Konání místního referenda upravuje zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“). Dle ustanovení § 6 tohoto zákona je možné konat místní referendum o otázkách, které patří do samostatné působnosti obce. Zákon o místním referendu však omezuje okruh otázek, o kterých lze místní referendum konat. Mezi otázky, o kterých není přípustné konat místní referendum, patří dle ustanovení § 7 zákona o místním referendu např.: zřízení či zrušení orgánů obce a jejich vnitřní uspořádání nebo volba a odvolání starosty, místostarosty, člena rady obce a dalších členů zastupitelstva obce. Vnitřním uspořádáním orgánů obce lze rozumět i rozhodnutí, zda bude starosta nebo jiný člen zastupitelstva pro výkon své funkce uvolněn.

Jak je ostatně uvedeno v dotazu tazatele, určení funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, patří mezi pravomoci zastupitelstva obce. Jde o tzv. vyhrazené pravomoci dle ustanovení § 84 odst. 2 písm. k) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o obcích“), přičemž starosta je volen z řad členů zastupitelstva. Dle uvedeného ustanovení zákona o obcích tedy o uvolnění starosty, místostarosty nebo jiného člena zastupitelstva rozhoduje zásadně zastupitelstvo.

Z výše uvedeného vyplývá, že místní referendum o otázce dlouhodobého uvolnění či neuvolnění starosty nelze konat a je třeba, aby o této otázce rozhodlo zastupitelstvo obce.

Soused neuklízí svůj pozemek (spadané listí)

OTAZKA

Lze nějak vymáhat uklizení pozemku od listí? Na sousedním pozemku jsou 3 vysoké duby. Majitel tohoto pozemku na něm neuklízí spadané listí a to je pak nafoukáno na okolní parcely.

ODPOVĚď

Obecně na daný problém dopadá úprava imisí upravená v § 1013 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Jedná se tedy o soukromoprávní spor, kde by se musel bránit vlastník „obtěžovaného“ pozemku žalobou. V § 1013 odst. 1 občanského zákoníku je uvedeno, že: „Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.“

Pokud by šlo o „masivní“ spad listí, a nikoliv o běžný, mohlo by se jednat o imisi, proti které se může postižený soused bránit. Nelze opomenout, že napadané listí může vlastníku sousedního pozemku způsobit i škody, např. ucpat okap sousedovy stavby nebo dešťovou kanalizaci na jeho pozemku apod.

Judikatura týkající se imisí v podobě spadu listí není bohužel četná. V roce 2021 byl ale vydán rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, na základě kterého byla obci uložena povinnost uklízet po většinu roku spadané listí a květy z obecních stromů na sousedním soukromém pozemku. V době vydání této brožury pak probíhalo řízení o dovolání proti tomuto rozsudku u Nejvyššího soudu ČR. Dalším příkladem, kdy se Nejvyšší soud zabýval obdobným sporem, byl případ, kdy se soused domáhal ochrany proti obtěžování v důsledku spadu jehličí, kde Nejvyšší soud vyslovil názor, že se může jednat o imisi a vlastník stromu by měl učinit opatření k zamezení spadu jehličí (listí) na sousední pozemek, např. vybudovat překážku mezi pozemky či sám spadané jehličí (listí) na sousedově pozemku uklízet. Bez detailní znalosti konkrétních okolností je složité činit jednoznačné závěry mimo jiné proto, že není zřejmé, jak rozsáhlý je spad listí ze stromů sousedního pozemku a zda se o imisi skutečně jedná.

SLOUČENÍ VLASTNICTVÍ POZEMKU A STAVBY

OTÁZKA

V naší obci byly v restituci vráceny původním vlastníkům některé pozemky. Z tohoto důvodu došlo k rozdělení vlastnictví, kdy vlastníkem pozemků a vlastníkem jednotlivých staveb (rodinný dům a obchod) jsou rozdílné osoby. Úřednice z pozemkového úřadu nám přislíbila pomoc při zajištění prodeje navrácených pozemků těm vlastníkům, kteří mají na pozemku nemovitost. Ke sjednocení vlastnictví však dodnes nedošlo. Nyní řešíme problém, kdy vlastník pozemků nechce povolit přípojku kanalizace k obchodu a k rodinnému domu. Současně pak nabídl vlastníkům nemovitostí i odkup pozemků, ale za tržní cenu. Jak by měla obec postupovat, aby problém vyřešila?

ODPOVĚĎ

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) opětovně zavedl do českého právního řádu zásadu superficies solo cedit (povrch ustupuje půdě). Podle § 506 občanského zákoníku jsou tak stavby zřízené na pozemku součástí tohoto pozemku. V souladu s přechodným ustanovením § 3055 odst. 1 občanského zákoníku se však součástí pozemku nestaly ty stavby, které byly ke dni nabytí účinnosti občanského zákoníku ve vlastnictví osoby odlišné od vlastníka pozemku. Ustanovení § 3056 odst. 1 občanského zákoníku poté v takovém případě poskytuje vlastníku pozemku předkupní právo ke stavbě, a naopak vlastníku stavby předkupní právo k pozemku.

Neexistuje ovšem žádné ustanovení, které by stanovovalo vlastníku pozemku povinnost nabídnout ke koupi pozemek vlastníku stavby např. za cenu nižší než cenu tržní. Za situace, kterou popisujete, tedy není jiná možnost, než se s vlastníkem na prodeji pozemku dohodnout či využít výše uvedeného předkupního práva. Závěrem lze v tomto ohledu poukázat též na § 1012 občanského zákoníku, který zakazuje vlastníku věci vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškozovat. Toto ustanovení tedy upravuje zákaz šikanózního výkonu vlastnického práva, který je ovšem nutné dovozovat vždy s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu.

SOUSEDSKÝ SPOR O STROMY NA HRANICI POZEMKU

OTÁZKA

Při sousedském sporu o stromy na hranici pozemku je naplněno ust. § 1017 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Naše otázka zní: Může obecní úřad 1. stupně, případně jiný úřad (jaký?), konat z moci úřední, nebo zda mohou jako starosta obce působit pouze jako jakýsi moderátor k vyřešení sousedských sporů dohodou? V případě, že k dohodě nedojde, musí se stěžovatel obrátit na soud?

ODPOVĚĎ

Na základě § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Obecní úřad řízení z moci úřední v obdobných sporech nezahajuje, protože v daném sporu absentuje veřejný zájem. Žádný zákon obecnímu úřadu ani nepřiznává pravomoc v takových věcech rozhodovat. Občanské vztahy, jichž jsou sousedská práva součástí, stojí mimo okruh zájmu veřejné moci. Právní řád ČR stojí na dualitě práva veřejného a soukromého. Rozhodovat o občanskoprávních sporech přísluší výhradně soudům.

V případě, že strany sporu neuzavřou smírné řešení, může se poškozený domáhat nápravy v souladu s ustanovením § 1042 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, tedy tzv. negatorní žalobou. Podání takové žaloby je účinný způsob ochrany výkonu vlastnických práv před jejich narušením. Nicméně náklady na soudní řízení mohou převyšovat vzniklou újmu. Za takových okolností lze doporučit celý spor směřovat primárně k uzavření dohody. Obec v daném případě může vystupovat jako určitý prostředník a působit na smírné řešení sporu mezi stranami. Žádné rozhodovací pravomoci ale v takovém případě nemá.

Jiná situace by nastala v případě, že by daný strom byl určitým způsobem poškozen a zřejmě a bezprostředně by ohrožoval život a zdraví osob nebo by v důsledku tohoto stavu hrozila škoda značného rozsahu. V takovém případě je možné postupovat podle § 8 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), dle kterého lze provést tzv. havarijní kácení a posléze oznámit dané kácení orgánu ochrany přírody a krajiny. Toto ovšem také není povinností obce, spíše se jedná o oprávnění souseda, kterému by případně hrozila daná újma. Orgán ochrany přírody a krajiny (obecní úřad obce s rozšířenou působností) může také podle § 7 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny nařídit vlastníkovvi jeho pokácení v případě nákazy epidemickými či jinými závažnými chorobami.

SOUSEDSKÝ SPOR – OBTĚŽOVÁNÍ HLUKEM

OTÁZKA

Na obec se obrátili vlastníci jednoho rodinného domu se žádostí o pomoc ve věci obtěžování hlukem exotickým ptactvem. Vlastník sousedního rodinného domu si pořídil drůbež a exotické zpěvné ptactvo, které umístil na hranici pozemků. Ptactvo se projevuje v brzkých ranních i pozdních večerních hodinách hlasitým zpěvem, což stěžovatele údajně budí a působí celodenní nesoustředěnost jejich dětí. Může obec v případě takového sporu nějakým způsobem zasáhnout? Jakým způsobem a na základě jakých právních předpisů je možné v případě této stížnosti postupovat? Existují nějaké právní předpisy, podle kterých by bylo možno regulovat chov exotického ptactva a jeho umístění s ohledem na sousedské vztahy?

ODPOVĚĎ

Možnosti obce jsou v daném případě značně limitovány, neboť obec není oprávněna zasahovat do soukromoprávních poměrů jiných osob. Problematika sousedských sporů je upravena především v ust. § 1013 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého je vlastník povinen zdržet se všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (tzv. imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku. Obrana vůči omezování vlastnického práva pak náleží výlučně samotnému vlastníku, který se může domáhat ochrany svého vlastnického práva tzv. sousedskou žalobou. Touto žalobou může vlastník nemovitosti požadovat, aby se soused zdržel veškerého závadného jednání a aby v imisích nepokračoval (tedy aby zamezil vnikání hluku na sousední pozemek nad míru přiměřenou místním poměrům).

Současná legislativa žádný právní předpis, který by upravoval podmínky pro chov exotického ptactva s ohledem na sousedské spory, nezakotvuje. Jednou z možností, jak zamezit chovu zvířat, je vydání obecně závazné vyhlášky (dále jen „OZV“) regulující takový chov. OZV by ovšem musela být velmi dobře odůvodněna, a to zejména s ohledem na místní poměry. Současně by též musela být přiměřená sledovanému cíli, který by musel být v OZV jasně vyjádřen. Důvodem pro vydání OZV však není rušení sousedů exotickými zvířaty. Toto opatření nelze doporučit, pokud k takovému omezení nejsou jiné dostatečné důvody.

Další možný postup obce spočívá v prověření, zda nedochází k páchání některého z přestupků. V úvahu přichází např. přestupek rušení nočního

klidu, který lze spáchat i prostřednictvím zvířat, která budou svým hlukem výrazně překračovat míru rušení, kterou lze běžně očekávat v místních podmínkách. V případě hluku vydávaného zvířaty však nebude možné spáchat přestupek podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jelikož podle § 30 odst. 2 tohoto zákona není hlasový projev zvířete považován za hluk. Dalším možným přestupkem by pak mohlo být např. nepovolené umístění a provedení stavby voliéry, pokud by byla porušena ustanovení zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů. Na okraj uvádíme, že chovem exotických ptáků mohou být porušeny též další zákony, a to zejména zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů nebo zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

Ačkoliv obec nemá povinnost v dané věci cokoli konat (vyjma případné povinnosti projednat přestupky příslušným orgánem obce), může v daném sporu vystupovat v roli určitého prostředníka, který doporučí stranám návrh smírného řešení a pozitivně je vede k jeho uzavření.

PENÁLE A DLUŽNÉ POJISTNÉ NA ZDRAVOTNÍM POJIŠTĚNÍ

OTÁZKA

Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (dále jen „pojišťovna“) nám poslala výzvu k úhradě zdravotního pojištění včetně penále. Pojišťovna provedla kontrolu plateb za účetní období od 1. 10. 2014 do 10. 6. 2021. Je 7 let standardní doba? Nemíjí pojišťovna povinnost upozornit na dluh po každém kalendářním roce?

ODPOVĚĎ

Problematicku úhrady zdravotního pojištění upravuje zákon č. 592/1992 Sb., o pojištění na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojištění na veřejné zdravotní pojištění“). Promlčení dlužného pojistného poté konkrétně ust. § 16 tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení se právo předepsat dlužné pojistné promlčuje za 10 let ode dne splatnosti. Z tohoto důvodu pojistné, které je předepsáno 7 let po splatnosti, není promlčené a pojišťovna jej může vymáhat. Stejný postup se pak uplatní i u zmíněného penále, kdy se dle § 19 zákona o pojištění na veřejné zdravotní pojištění u otázky promlčení penále postupuje stejně jako u pojistného. Pro případ vymáhání dlužného pojistného po jeho předepsání je stanovena samostatná promlčecí doba, která podle § 16 odst. 2 zákona o pojištění na veřejné zdravotní pojištění činí 10 let od právní moci platebního výměru, kterým bylo dlužné pojistné vyměřeno.

Ze zadaného dotazu vyplývá, že doposud nedošlo k předepsání dlužného pojistného platebním výměrem podle § 53 odst. 1 písm. i) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“) nebo výkazem nedoplatků podle § 53 odst. 2 zákona o veřejném zdravotním pojištění. Promlčecí doba se pak vztahuje až na toto předepsání, nikoliv na výzvu k úhradě. Samozřejmě se ale penále k danému dluhu přičítají až do dne zaplacení. V případě promlčení je třeba si dát pozor také na přerušení promlčecí lhůty podle věty druhé § 16 odst. 1 zákona o pojištění na veřejné zdravotní pojištění. Podle tohoto ustanovení počíná běžet nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se plátce pojistného dozvěděl o tom, že byl proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření.

Žádný zákon neukládá zdravotním pojišťovnám povinnost upozorňovat dlužníky na dlužné pojistné. Tento závěr vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek č. j. 6 Ads 16/2006-143 ze dne 28. 3. 2007) a Ústavního soudu (nález sp. zn. I. ÚS 1701/2007

ze dne 28. 1. 2010). Ústavní soud v bodu 16 tohoto nálezu vyložil, že: „Předpokladem předepsání dlužného pojistného není povinnost zdravotní pojišťovny prokázat, že nebyla, po dobu dluhu nečinná, ani to, že každoročně stěžovateli dlužné částky oznamovala. Právo předepsat dlužné pojistné má zdravotní pojišťovna do té doby, než uplyne promlčecí lhůta uvedená v § 16 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.“ A dále: „Promlčecí lhůta slouží zdravotní pojišťovně mj. k tomu, aby během jejího plynutí mohla kontrolou prověřit, zda si plátce správně stanovil vyměřovací základ, jakož i výši pojistného a jeho placení. Zjistí-li při kontrole dlužné pojistné, může je předepsat (a to pravomocně – viz č. 1240/2007 Sb. NSS), pokud ještě neuplynula lhůta stanovená v § 16 odst. 1 citovaného zákona.“

Možností, jak se vyhnout placení penále, je také podání žádosti o odstranění tvrdosti podle § 53a zákona o veřejném zdravotním pojištění, tedy žádosti o prominutí penále. Tuto žádost je možné podat nejpozději do dne nabytí právní moci platebního výměru, kterým bylo penále předepsáno. Pokud se jedná o výkaz nedoplatků, je tuto žádost třeba podat do 8 dnů od jeho doručení. Na prominutí ovšem není právní nárok a každá žádost se tedy posuzuje individuálně (zejména zaplacení platby pod jinými platebními údaji, finanční a sociální situace, předchozí bezproblémovost). Pro kladné vyřízení žádosti je také nutné, aby měl plátce uhrazené pojistné na zdravotním pojištění splatné do dne vydání rozhodnutí o prominutí penále.

KONTROLY VZP

OTÁZKA

Při kontrolách požaduje VZP přivezení vyžádaných materiálů za dané období ke kontrole do sídla VZP. Musí takto starosta učinit, má na to VZP nějakou oporu v zákoně? Je převoz dokumentů s osobními údaji zaměstnanců v souladu s ochranou osobních údajů?

ODPOVĚĎ

Kontrola plnění zákonných povinností zaměstnavatelů jakožto plátců pojistného na zdravotní pojištění je upravena v zákoně ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistném na veřejné ZP“).

Dle § 22 odst. 1 uvedeného zákona jsou oprávněni provádět kontrolu plateb pojistného pověřeni pracovníci příslušné zdravotní pojišťovny. Tito pracovníci jsou ke kontrolám vybaveni služebními průkazem a zvláštním oprávněním, vydaným ředitelem zdravotní pojišťovny, přičemž provádějí dva druhy kontrol – pravidelné (periodické) a nepravidelné (operativní).

Kontrola se provádí u plátce pojistného nebo v místě, které je vzhledem k účelu kontroly nejvhodnější, a to v rozsahu, který je nezbytně nutný pro dosažení jejího účelu. Kontrolu u zaměstnavatele s menším počtem zaměstnanců nebo u osoby samostatně výdělečně činné je možné po vzájemné dohodě provést přímo v příslušné zdravotní pojišťovně po předložení potřebných dokladů. Zaměstnavatelé jsou povinni vést průkaznou evidenci o uskutečněných platbách pojistného. Na žádost příslušné zdravotní pojišťovny jsou povinni předložit údaje rozhodné pro výpočet pojistného, včetně rodného čísla každého zaměstnance (§ 25 o pojistném na veřejné ZP).

Základní povinnosti plátce pojistného jsou upraveny v § 22 odst. 3 zákona o pojistném na veřejné ZP, přičemž plátce je povinen:

- předložit kontrolnímu pracovníkovi na vyžádání účetní a jiné doklady, jež jsou rozhodné pro správné stanovení a placení pojistného anebo o které pověřený pracovník požádá, a podat k nim ústně nebo písemně požadovaná vysvětlení, má-li pověřený pracovník kontroly pochybnost o jejich úplnosti, správnosti nebo pravdivosti,
- nezatajovat doklady, které má k dispozici nebo o nichž je mu známo, kde se nacházejí,
- zajistit vhodné místo a podmínky k provádění kontroly,
- zapůjčit potřebné doklady i mimo prostor provádění kontroly.

Obec by však měla při převozu učinit taková technicko-organizační opatření (řádné zabezpečení, zapečetění apod.), aby nemohlo dojít ani k nahodilé ztrátě či zneužití osobních údajů, a to zejména pokud by pro převoz dokumentů využila služby přepravních společností.

CENTRÁLNÍ REGISTR OZNÁMENÍ

OTÁZKA

Pokud po volbách do zastupitelstva obce byli starosta i místostarosta znovu zvoleni do stejných funkcí, je potřeba provést odhlášení a znovu podání veškerých údajů do Centrálního registru oznámení?

ODPOVĚD

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o střetu zájmů“) považuje opětovné zvolení do stejné funkce za ukončení výkonu původní funkce a započetí výkonu funkce nové. Veřejný funkcionář je tedy povinen podat za původní funkci výstupní oznámení a následně za novou funkci oznámení vstupní. Musí tak učinit ve stanovené lhůtě poté, co příslušný orgán (v případě obce obecní úřad) provede daný zápis podle § 14a odst. 1 zákona o střetu zájmů. O této skutečnosti obecní úřad veřejného funkcionáře neprodleně informuje (viz § 14a odst. 3 zákona o střetu zájmů).

HLASOVÁNÍ V TEN SAMÝ DEN, KDY ZASTUPITEL REZIGNOVAL NA SVOU FUNKCI

OTÁZKA

Ze zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů vyplývá, že v případě, kdy zastupitel rezignuje na svou funkci, je rezignace platná dnem, kdy ji předal starostovi obce. Při ustavujícím zasedání došlo k situaci, kdy zastupitel zvolil svým hlasem starostku (poměr 4 : 3), předal jí rezignaci a ze zasedání odešel. Je toto hlasování právoplatné? Resp. je starostka právoplatně zvolena?

ODPOVĚĎ

Hlasování o zvolení starostky obce bylo platné, a to z toho důvodu, že mandát zastupitele obce zaniká dnem, kdy starosta obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce, čímž je myšleno po uplynutí tohoto dne. Zánik mandátu zastupitele obce je upraven v § 55 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“). K této problematice se též vyjadřuje Ministerstvo vnitra České republiky v „Metodickém doporučení k činnosti územních samosprávných celků 6.2, správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových obecních orgánů ze dne 1. 5. 2018“. Zde se konkrétně píše: „Mandát člena zastupitelstva obce zaniká dle ustanovení § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí dnem, kdy starosta obce obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce na jeho mandát. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí říká, že ‚mandát zaniká dnem‘; prostřednictvím jazykového výkladu lze tedy dovést, že k zániku mandátu člena zastupitelstva obce dojde uplynutím toho dne, kdy byla rezignace člena zastupitelstva doručena starostovi obce, tedy uplynutím 24.00 hodiny předemětného dne.“

Připustit tedy nelze v tomto případě rezignaci podanou ústně na jedné zastupitelstva. Takto rezignovat může pouze starosta obce, ze znění dotazu ovšem vyplývá, že rezignace byla předána starostovi v písemné formě, která je pro rezignaci (kromě starosty obce) vyžadována.

PAMĚTNÍ MINCE

OTAZKA

Naše obec prodává kovové pamětní medailony jako suvenýr. Mohou být tyto kovové pamětní předměty označovány jako pamětní mince?

ODPOVĚĎ

Emisní monopol ve vztahu k vydávání mincí v České republice má Česká národní banka. Vyplývá to ze zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“). Emisní monopol České národní banky je zpřesňován ustanovením § 21 zákona o ČNB, které obsahuje široce formulovaný zákaz používat při označení nebo popisu žetonu, medaile nebo podobného předmětu v souvislosti s jejich nabízením, prodejem nebo jiným rozšiřováním slovo „mince“. Takové jednání je navíc možno považovat za přestupek podle ust. § 46 odst. 1 písm. b) zákona o ČNB. Obec je tedy povinna zdržet se označování kovových pamětních předmětů jako mince. Suvenýry je ale možné nazvat např. jako pamětní medaile.

LOKÁLNÍ MĚNA I.

OTAZKA

Naše obec vydává svoji vlastní „lokální měnu“. Na poukázkách (cenině), které představují tuto „měnu“, je uvedeno, že se jedná o bankovky této lokální měny. Někteří občané mi říkali, že toto označení může být v rozporu se zákonem, nebo dokonce přestupkem. Musíme tedy toto označení naší ceniny odstranit nebo nahradit něčím jiným?

ODPOVĚĎ

Na rozdíl od zákonné úpravy ve vztahu k použití slova „mince“ zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“) obdobnou úpravu ve vztahu k bankovkám neobsahuje a emisní monopol ČNB je v tomto směru neurčitý a jednoznačně méně široký. Zákon o ČNB neobsahuje legální definici pojmu bankovka ve smyslu tohoto zákona. Explicitně není upravena ani povinnost zdržet se použití slova „bankovka“ v některých souvislostech nebo při některých činnostech. Použití slova „bankovka“ v některých souvislostech nebo při některých činnostech pak není možno (na rozdíl od použití slova „mince“) považovat za přestupek podle zákona o ČNB. Vzhledem k nejasné právní úpravě v tomto směru však raději doporučujeme zvolit pro ceniny vydávané Vaší obcí jiné označení, popř. doplnit na bankovku informaci, že se nejedná o bankovku dle zákona o ČNB.

LOKÁLNÍ MĚNA II.

OTAZKA

V naší obci jsme vydali „lokální měnu“ – ceniny, se kterými lze platit u několika subjektů poskytujících služby v rámci obce za účelem podpory jejich podnikatelských aktivit. Nedávno se na nás obrátila Česká národní banka s tím, že považuje za nevhodné lokální náhražky platidel označovat jako „koruny“ a uvítala by změnu tohoto názvu, přičemž nás odkazuje i na § 239 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Název naší „lokální měny“ skutečně obsahuje kromě názvu naší obce také označení koruny. Název měny je již zavedený a neradi bychom ho měnili. Má Česká národní banka pravomoc donutit nás název změnit, případně nás sankcionovat?

ODPOVĚĎ

Především je nutno podotknout, že ze strany České národní banky (dále jen „ČNB“) se jedná o postup, ke kterému postrádá jakékoli zákonné zmocnění, tedy o postup veřejné správy praeter legem, v rozporu se zásadou vázanosti státu právem vyjádřenou ustanovením čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. ČNB podle žádného zákonného ustanovení nepřísluší posuzování oprávněnosti a vhodnosti pojmenování lokálních náhražek platidel. Naopak, podle zásady legální licence vyjádřené ustanovením čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod adresáti právních norem oprávněni postupovat praeter legem jsou – neboť každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. ČNB pak v žádném případě nenáleží ani to, aby posuzovala, zda byl nějakou osobou spáchán trestný čin, to je výlučně v kompetenci orgánů činných v trestním řízení.

V této souvislosti je vhodné upozornit na zásadu subsidiarity trestní represe vyjádřené ustanovením § 12 odst. 2 trestního zákoníku. Podle této zásady nelze při posuzování jakéhokoli jednání pominout materiální stránku případného deliktu a trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Pokud se v popisovaném případě jedná o lokální náhražku platidel, která nemá potenciál plnit funkci tuzemských peněz, je přijímána pouze několika vybranými obchodníky a její technické a grafické provedení není zaměnitelné se zákonnými penězi (koruna česká), nelze zřejmě ani ze skutečnosti, že se v názvu této lokální náhražky platidel vyskytuje slovo „koruna“, dovodit jakoukoli společenskou škodlivost takového jednání a postih nástroji trestního práva by byl v tomto případě zřejmě zcela nepřiměřený.

Sdružení místních samospráv ČR, z. s.
Nábřeží 599, 760 01 Zlín – Prštne
telefon: +420 577 688 103
email: info@smscr.cz
www.smscr.cz